

więcej / niż standard

Warunki ubezpieczenia

casco pojazdów szynowych

Indeks UK/058/18/08/23

Formularz do Warunków ubezpieczenia casco pojazdów szynowych
– indeks UK/058/18/08/23

Informacja sporządzona zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§ 1
	§ 2
	§ 5
	§ 10
	§ 11 ust. 10, 11, 12, 13, 15
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4
	§ 6
	§ 7 ust. 4
	§ 11 ust. 3, 4, 6, 7, 8, 9
	§ 13
	§ 15 ust. 3

Niniejsze warunki ubezpieczenia casco pojazdów szynowych stosuje się w umowach ubezpieczenia, zwanych dalej „Umowami”, zawieranych pomiędzy osobą fizyczną lub prawną bądź jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, zwaną dalej „Ubezpieczającym”, a AXA Ubezpieczenia Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. zwanym dalej „AXA”.

§ 1. Definicje

---

1. **Zdarzenie losowe** – zdarzenie o charakterze nagłym i niespodziewanym, niezależne od woli ubezpieczonych podmiotów, o ujemnych skutkach ekonomicznych.
2. **Szkoda** – fizyczny uszczerbek, strata lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia powstałe na skutek zdarzenia losowego, powodujące konieczność jego odbudowy, naprawy lub wymiany.
3. **Wypadek ubezpieczeniowy** – w odniesieniu do zakresu:
  - 1) podstawowego – powstanie szkody lub serii szkód na skutek pojedynczego zdarzenia losowego wymienionego w § 5;
  - 2) pełnego – powstanie szkody lub serii szkód na skutek pojedynczego zdarzenia losowego niewyłączonego z odpowiedzialności AXA.
4. **Roszczenie** – żądanie skierowane do AXA o zapłatę odszkodowania w następstwie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego.
5. **Postępowanie likwidacyjne** – proces badania okoliczności powstania szkody, mający na celu ustalenie odpowiedzialności AXA oraz wysokości objętych ochroną ubezpieczeniową strat poniesionych przez Ubezpieczającego.
6. **Odszkodowanie** – świadczenie wypłacane uprawnionemu na podstawie roszczenia ostatecznie zweryfikowanego przez AXA w postępowaniu likwidacyjnym.
7. **Osoba trzecia** – każda osoba niebędąca stroną stosunku ubezpieczenia.
8. **Franszyza redukcyjna (udział własny)** – określona w Umowie wartość (procentowa, kwotowa lub procentowo-kwotowa), pomniejszająca każdorazowo wypłacane odszkodowanie. Możliwe jest ustalenie różnych franszyz redukcyjnych (udziałów własnych) dla różnych pojazdów szynowych oraz różnych zdarzeń losowych będących przyczyną wypadków ubezpieczeniowych. Jeżeli uszkodzeniu lub utracie z tytułu jednego zdarzenia uległo kilka ubezpieczonych przedmiotów, Ubezpieczający poniesie wyłącznie jedną, najwyższą franszyzę redukcyjną (udział własny).
9. **Modernizacja** – poprawa parametrów technicznych, w szczególności sprawności, mocy urządzeń napędowych, a także podniesienie standardu wyposażenia przedmiotu ubezpieczenia, z wyłączeniem sytuacji, w której uzyskanie parametrów pierwotnych nie jest możliwe ze względu na rozwój technologii.
10. **Reprezentanci** – za reprezentantów Ubezpieczającego uważa się:
  - 1) w spółkach jawnych i komandytowych – wspólników spółki;
  - 2) w innych spółkach prawa handlowego – wspólników, akcjonariuszy, zarząd spółki i prokurentów;
  - 3) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrekcję przedsiębiorstwa;
  - 4) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków statutowych organów zarządzających.
11. **Wartość nowa odtworzeniowa** – wartość, która winna odpowiadać kosztom wymiany ubezpieczonych przedmiotów na nowe przedmioty takiego samego rodzaju, typu, mocy, wydajności i jakości włączając koszty montażu, frachtu (z wyjątkiem frachtu ekspresowego i lotniczego), cła i inne podobne opłaty.
12. **Wartość rzeczywista** – wartość nowa odtworzeniowa przedmiotu ubezpieczenia pomniejszona o wartość wynikającą z aktualnego stopnia zużycia technicznego przedmiotu ubezpieczenia.
13. **Ogień** – działanie płomieni, występujące poza paleniskiem, charakteryzujące się spalaniem rozszerzającym się o własnej sile.
14. **Uderzenie pioruna** – bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie wyładowań atmosferycznych na przedmiot ubezpieczenia.
15. **Eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym; rozerwanie ścian zbiornika nie jest warunkiem uznania zdarzenia za eksplozję w przypadku zajścia reakcji chemicznej w jego wnętrzu.

16. **Upadek statku powietrznego** – katastrofa spowodowana upadkiem lub przymusowym lądowaniem samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku.
17. **Wichura** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W uzasadnionych przypadkach lub w razie braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, AXA może stwierdzić fakt wystąpienia wichury na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru uszkodzeń w miejscu ubezpieczenia bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.
18. **Powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących, wskutek:
  - 1) nadmiernych opadów atmosferycznych;
  - 2) spływania wód po zboczach lub stokach;
  - 3) topnienia kry lodowej;
  - 4) tworzenia się zatorów w korytach wód płynących.
19. **Grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.
20. **Deszcz nawałny** – deszcz o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalony i potwierdzony w oparciu o dane pomiarowe uzyskane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW lub braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, AXA może stwierdzić fakt wystąpienia deszczu nawałnego na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru uszkodzeń w miejscu ubezpieczenia bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.
21. **Obsunięcie się ziemi** – niezwiązane z działalnością ludzką zapadanie się ziemi, spowodowane zawaleniem się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie oraz usuwaniem się ziemi na skutek jej ruchów na stokach.
22. **Lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się ziemi, śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich.
23. **Śnieg** – bezpośrednie działania ciężaru śniegu lub warstwy lodu na przedmiot ubezpieczenia.
24. **Dym** – zawiesina drobnych cząsteczek ciał stałych w powietrzu, towarzysząca spalaniu lub spalaniu niecałkowitemu.
25. **Zalanie** – bezpośrednie działanie wody, pary lub innych cieczy, w tym technologicznych, w związku z:
  - 1) awaryjnym wydostaniem się ze stanowiących element składowy przedmiotu ubezpieczenia zamontowanych na stałe przewodów i urządzeń wodno-kanalizacyjnych lub technologicznych;
  - 2) awaryjnym wydostaniem się środka gaśniczego z instalacji i urządzeń gaśniczych;
  - 3) nieumyślnym pozostawieniem otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach wodno-kanalizacyjnych czasowo niezasilanych;
  - 4) pęknięciem rur w przewodach i urządzeniach wodno-kanalizacyjnych, technologicznych, gaśniczych, stanowiących element składowy przedmiotu ubezpieczenia, w wyniku ich zamarznięcia.
26. **Trzęsienie ziemi** – gwałtowne rozładowanie naprężeń powstałych w skorupie ziemskiej w czasie ruchów fragmentów litosfery niewywołane działalnością człowieka.
27. **Kradzież** – zabór przedmiotu ubezpieczenia lub jego części w celu przywłaszczenia.
28. **Rabunek** – dokonanie lub usiłowanie zaboru przedmiotu ubezpieczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia, doprowadzeniem do bezbronności lub nieprzytomności Ubezpieczającego lub osób przez niego upoważnionych, obsługujących przedmiot ubezpieczenia lub sprawujących nad nim dozór.
29. **Wandalizm** – zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia na skutek złośliwej działalności osób trzecich.
30. **Zaginięcie** – niedotarcie pojazdu szynowego, będącego w ruchu, do miejsca przeznaczenia w ciągu 30 dni od upływu planowanego terminu przyjazdu, pod warunkiem niemożności ustalenia jego miejsca postoju.
31. **Wyposażenie fabryczne** – wyposażenie pojazdu szynowego montowane w trakcie jego produkcji przez wytwórcę pojazdu szynowego.
32. **Lokaut** – masowe zwalnianie pracowników w celu zmuszenia ich do przyjęcia gorszych warunków pracy.
33. **Ubezpieczony** – osoba, na rachunek której Ubezpieczający zawarł Umowę lub która jest objęta ochroną ubezpieczeniową wprost na mocy Umowy.

§ 2. Przedmiot i miejsce ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są:
  - 1) pojazdy szynowe wraz z wyposażeniem fabrycznym, stanowiące własność lub będące w posiadaniu Ubezpieczającego;
  - 2) dodatkowe wyposażenie niefabryczne pojazdu szynowego, pod warunkiem zadeklarowania osobnej sumy ubezpieczenia w kwestionariuszu oceny ryzyka.

2. Dla pozycji wymienionych w ust. 1 pkt 1) i 2) wymagane jest, aby wszystkie testy oraz próby wymagane stosownymi przepisami prawnymi lub zaleceniami producenta zostały zakończone z wynikiem pozytywnym, a fakt ten został pisemnie potwierdzony przez uprawnione do takich czynności osoby.
3. Na wniosek Ubezpieczającego oraz za zgodą AXA przedmiot ubezpieczenia może obejmować pozycje inne niewymienione w ust. 1 pkt 1) i 2).
4. AXA obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie deklarowane w kwestionariuszu oceny ryzyka lub innym dokumencie, który stanowi integralną część Umowy.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochrona ubezpieczeniowa istnieje w miejscu przechowywania przedmiotu ubezpieczenia (zajezdnie), w trakcie przygotowywania przedmiotów ubezpieczenia do przejazdu poza zajezdnię oraz w trakcie przejazdu po drogach szynowych na terytorium państw Unii Europejskiej, Norwegii, Szwajcarii i Serbii.
6. Odszkodowanie za części elektroniczne (części składowe) ubezpieczonych przedmiotów jest świadczone tylko wtedy, jeśli przyczyną szkody było ubezpieczone ryzyko i wpłynęło ono z zewnątrz na część wymienną lub na przedmiot jako całość. Jeśli nie można przedłożyć dowodu, że miało miejsce działanie siły z zewnątrz, wtedy wystarczające jest przeważające prawdopodobieństwo, że szkoda powstała wskutek wpływu ubezpieczonego ryzyka z zewnątrz. Za szkody będące następstwem zdarzeń losowych objętych ochroną w częściach wymiennych odszkodowanie jest jednak świadczone. Szkody w programach i danych lub spowodowane przez programy i dane są ubezpieczone tylko wtedy, gdy nośniki danych uległy uszkodzeniu na skutek zdarzenia objętego ochroną.

§ 3. Suma ubezpieczenia

---

1. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia winna odpowiadać wartości nowej odtworzeniowej.
3. W przypadku istotnych zmian wartości nowej odtworzeniowej przedmiotów ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia Ubezpieczający, w celu uniknięcia niedoubezpieczenia, powinien poinformować o tym fakcie AXA. Sumy ubezpieczenia oraz składka zostaną skorygowane odpowiednio przez AXA aneksem do Umowy.

§ 4. Niedoubezpieczenie

Jeżeli w dniu wypadku ubezpieczeniowego suma ubezpieczenia jest niższa od wartości nowej odtworzeniowej ubezpieczanych przedmiotów, AXA zmniejszy odszkodowanie w takim stosunku, w jakim ustalona w Umowie suma ubezpieczenia pozostaje do jej wartości nowej odtworzeniowej. Niniejsze postanowienie ma zastosowanie do każdego przedmiotu ubezpieczenia oddzielnie. Niniejszego postanowienia nie stosuje się, jeżeli różnica opisana powyżej jest niższa niż 10%.

§ 5. Zakres ubezpieczenia

---

1. AXA obejmuje ochroną przedmiot ubezpieczenia w jednym z dwóch zakresów ubezpieczenia:
  - 1) podstawowym – w którym AXA odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia wskazanym w Umowie, na skutek określonych zdarzeń losowych przewidzianych w Umowie, z zastrzeżeniem wyłączeń odpowiedzialności AXA określonych w niniejszych warunkach ubezpieczenia oraz dokumencie potwierdzającym zawarcie Umowy – obejmującym wypadki ubezpieczeniowe powstałe na skutek następujących zdarzeń:
    - zderzenie pojazdów szynowych,
    - wykolejenie lub przewrócenie się pojazdów szynowych,
    - nagle działanie sił mechanicznych w momencie zetknięcia się pojazdu szynowego ze znajdującymi się poza pojazdami szynowymi przedmiotami, zwierzętami lub ludźmi,
    - ogień,
    - uderzenie pioruna,
    - eksplozja,
    - upadek statku powietrznego,
    - deszcz nawałny,
    - grad,
    - wichura,
    - lawina,
    - obsunięcie się ziemi,
    - zalanie,

- powódź,
  - rabunek,
  - kradzież,
  - wandalizm,
  - zaginięcie,
  - akcja ratownicza, związana z wyżej wymienionymi zdarzeniami;
- 2) pełnym – w którym AXA odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe powstałe w miejscu i okresie ubezpieczenia oznaczonym w Umowie, z zastrzeżeniem wyłączeń odpowiedzialności AXA zawartych w niniejszych warunkach ubezpieczenia.
2. Ochronie ubezpieczeniowej podlegają pojazdy szynowe podczas pracy, postoju, rozmontowania w celu oczyszczenia, dokonywania przeglądu oraz podczas ponownego montażu z wyłączeniem modernizacji.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również rozmontowane części przedmiotu ubezpieczenia podczas transportu na terenie lokalizacji Ubezpieczającego, w której dokonano rozmontowania w celu oczyszczenia lub dokonania przeglądu.

§ 6. Wyłączenia odpowiedzialności AXA

1. AXA nie odpowiada za jakiegokolwiek wypadki ubezpieczeniowe poniżej określonej w Umowie franszyzy redukcyjnej (udziału własnego). Jeżeli nie umówiono się inaczej, przyjmuje się, iż minimalna franszyza redukcyjna na wypadek ubezpieczeniowy wynosi 10% wysokości szkody, nie mniej jednak niż 5000,- PLN.
2. AXA nie odpowiada za koszty pośrednie jakiegokolwiek rodzaju związane z wypadkiem ubezpieczeniowym, takie jak utrata możliwości użytkowania, utrata zysku, kary umowne, kary administracyjne itp.
3. Z przedmiotu ubezpieczenia wyłączone są:
  - 1) wymienne części pojazdów szynowych takie jak liny, pasy, łańcuchy, pasy transmisyjne i wyciągowe, baterie, opony, przewody i kable, rury plastyczne, regularnie wymieniany materiał łączeniowy i wypełnieniowy;
  - 2) pojazdy szynowe wykorzystywane do pracy pod ziemią;
z zastrzeżeniem, iż AXA ponosi odpowiedzialność za przedmioty określone w ust. 3 pkt 1), jeżeli uległy one uszkodzeniu na skutek wypadku ubezpieczeniowego w innych częściach ubezpieczonego przedmiotu.
4. AXA nie odpowiada za wszelkie szkody będące następstwem:
  - 1) wojny lub działań wojennych (bez względu czy wojna została wypowiedziana czy też nie), stanu wojennego, stanu wyjątkowego, działania wrogiego mieniu i porządkowi publicznemu, a także konfiskat, nacjonalizacji, przetrzymywania lub zarekwirowania przez władzę *de iure* lub *de facto* lub inną władzę publiczną;
  - 2) strajków, lokautów, rozruchów, zamieszek społecznych;
  - 3) aktów terroru, rozumianych jako użycie siły lub przemocy i/lub groźby zastosowania przez jakąkolwiek osobę lub grupę osób, działającą osobno lub w imieniu, lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, spowodowanych z przyczyn lub pobudek politycznych, religijnych, ideologicznych lub etnicznych, lub z powodu chęci wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd lub wywołania stanu zagrożenia w społeczeństwie lub jakimkolwiek sektorze publicznym; wyłączone są również straty, szkody, koszty lub wydatki jakiegokolwiek rodzaju i natury bezpośrednio lub pośrednio spowodowane lub wynikające z jakichkolwiek akcji podjętych dla kontroli, przeciwdziałania lub powstrzymania w jakikolwiek sposób aktów terroru lub czynów z nimi związanych;
  - 4) działania energii jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia radioaktywnego;
  - 5) działania azbestu w jakiegokolwiek ilości i postaci;
  - 6) umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub jego reprezentantów;
  - 7) zastosowania rzeczy, która wymagała naprawy, o czym Ubezpieczający lub jego reprezentanci wiedzieli lub przy dochowaniu należytej staranności mogli się dowiedzieć, jednakże z zastrzeżeniem iż niniejszego wyłączenia nie stosuje się, jeżeli zastosowanie rzeczy wymagającej naprawy nie miało wpływu na powstanie szkody lub jeżeli dana rzecz została prowizorycznie naprawiona przed wystąpieniem szkody, jednakże za zgodą i w porozumieniu z AXA;
  - 8) wybuchu jakiegokolwiek kotła lub zbiornika gazu czy płynu pod ciśnieniem, lub silnika spalinowego;
  - 9) awarii elektrycznej lub mechanicznej, zepsucia, niedziałania lub zakłócenia w pracy, zamarznięcia płynu chłodzącego lub innych płynów, nieprawidłowego smarowania lub braku smaru czy płynu chłodzącego; jeżeli jednak w wyniku wyżej wymienionych zdarzeń nastąpi zderzenie pojazdów szynowych, ich wykolejenie się lub przewrócenie, nagłe działanie sił mechanicznych w momencie zetknięcia się pojazdu szynowego ze znajdującymi się

poza pojazdami szynowymi przedmiotami, zwierzętami lub ludźmi, ogień, to szkody w elementach zewnętrznych powstałe na skutek takich wypadków ubezpieczeniowych są objęte ochroną ubezpieczeniową;

- 10) częściowego lub całkowitego zatopienia wodami pływów morskich;
  - 11) używania ubezpieczonego mienia w sposób i do celów niezgodnych z jego przeznaczeniem.
5. AXA nie odpowiada również za jakiegokolwiek wypadki ubezpieczeniowe:
- 1) spowodowane brakami lub wadami istniejącymi w momencie zawarcia Umowy i znanymi Ubezpieczającemu lub jego reprezentantom, pod warunkiem że nie były one znane AXA lub jego przedstawicielom;
  - 2) będące konsekwencją normalnej eksploatacji – w tym spowodowane przez zużycie eksploatacyjne, kawitację, erozję, korozję, rdzę, kamień kotłowy, szlam i inne osady – lub działania środków żrących oraz podobnych zdarzeń;
  - 3) będące konsekwencją prób i testów, z zastrzeżeniem iż ubezpieczeniu podlegają wypadki związane z próbami i testami w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi;
  - 4) powstałe wskutek sprzeniewierzenia, fałszerstwa, oszustwa.
6. AXA nie odpowiada również za:
- 1) ryzyko handlowe, takie jak niewypłacalność, odmowa zapłaty;
  - 2) uszkodzenia ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji lub rutynowego przeglądu;
  - 3) powstałe w następstwie działalności górniczej w rozumieniu prawa górniczego.

§ 7. Przedumowny obowiązek Ubezpieczającego przekazania informacji o ryzyku oraz sposób zawarcia Umowy

---

1. Ubezpieczający zobowiązany jest przy zawieraniu Umowy do podania AXA wszystkich znanych sobie okoliczności, o które był zapytywany w formularzu oferty albo przed zawarciem Umowy w innych pismach.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany do informowania AXA o zmianach dotyczących powyższych okoliczności niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni po dowiedzeniu się o nich.
3. Powyższe obowiązki obciążają również Ubezpieczonego, chyba że nie wiedział o zawarciu Umowy na jego rachunek.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje skutków wyżej wymienionych okoliczności, jeżeli nie zostały podane do wiadomości AXA.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej kwestionariusz oceny ryzyka powinien zawierać co najmniej następujące dane:
  - 1) nazwa i adres Ubezpieczającego;
  - 2) numer NIP i REGON;
  - 3) charakter transportów/przewozów świadczonych za pomocą taboru szynowego;
  - 4) okres ubezpieczenia;
  - 5) miejsce ubezpieczenia – adres zajezdni oraz trasy, po których poruszają się pojazdy szynowe;
  - 6) wysokość sum ubezpieczenia dla pojedynczego pojazdu oraz łączną dla wszystkich;
  - 7) rok produkcji pojazdów szynowych;
  - 8) informacje na temat modernizacji i remontów pojazdów szynowych;
  - 9) informacje o szkodowości (liczba, wielkość, przyczyny szkód) z ostatnich 5 lat.
6. AXA zastrzega sobie prawo do zadania dodatkowych pytań, jeżeli dane otrzymane w kwestionariuszu oceny ryzyka lub innym dokumencie będą dla AXA niewystarczające do przeprowadzenia właściwej oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
7. Jeżeli AXA zawarło Umowę mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na skierowane do niego pytania dotyczące Umowy, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
8. Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy jest nota pokrycia lub polisa ubezpieczeniowa.

§ 8. Składka i początek okresu ubezpieczenia

---

1. Podstawą obliczenia składki jest suma ubezpieczenia.
2. Składka płatna jest za cały okres ubezpieczenia z góry, chyba że strony uzgodnią płatność składki w ratach. Do płatności kolejnych rat składki stosuje się odpowiednio postanowienia § 9.
3. Składkę ubezpieczeniową ustala się każdorazowo na podstawie indywidualnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego. W szczególności jej wysokość zależy od: zagrożeń wynikających z rodzaju prowadzonej działalności i posiadanego

majątku, zastosowanych zabezpieczeń, ostatecznie wynegocjowanego zakresu pokrycia oraz zastosowanych franysz redukcyjnych lub udziałów własnych.

4. Okres ubezpieczenia rozpoczyna się w dniu wskazanym w polisie lub innym dokumencie potwierdzającym zawarcie Umowy i trwa jeden rok.
5. W przypadku braku odmiennych ustaleń składka lub jej pierwsza rata płatna jest w dniu zawarcia Umowy.
6. Jeżeli AXA ponosi odpowiedzialność przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty albo jeżeli termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty przypada przed początkiem okresu ubezpieczenia, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, AXA może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym, z zachowaniem formy pisemnej. Wypowiedzenie Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim AXA udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
7. Składka ubezpieczeniowa jest płatna przez Ubezpieczającego na wskazany rachunek bankowy AXA.
8. W przypadku zapłaty składki przelewem bankowym lub przekazem pocztowym za dzień zapłaty uważa się dzień prawidłowego zlecenia zapłaty pełnej kwoty, pod warunkiem że na rachunku zleceniodawcy zgromadzone były wystarczające środki. W przeciwnym wypadku za dzień zapłaty składki uważa się dzień uznania rachunku AXA pełną kwotą.
9. Składka ubezpieczeniowa obowiązuje w stosunku do opisanego w Umowie przedmiotu ubezpieczenia oraz aktualnie ustalonego zakresu ubezpieczenia. Zmiany, które powstają po stronie Ubezpieczającego, wymagają ustalenia nowej składki.

§ 9. Raty składki

1. Po uzgodnieniu składka może być płatna w ratach, na wskazany rachunek bankowy AXA.
2. Jeżeli nie ustalono inaczej, raty składki płatne są pierwszego dnia rozpoczynającego okres, za który ma być opłacona rata.
3. W przypadku niezapłacenia kolejnej raty składki w ustalonym terminie Umowa ulega rozwiązaniu, a odpowiedzialność AXA ustaje z upływem 7 dnia od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty, chyba że składka zostanie opłacona. Rozwiązanie Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim AXA udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

§ 10. Obowiązki Ubezpieczającego, tryb postępowania w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego

1. O każdym wypadku ubezpieczeniowym Ubezpieczający zobowiązany jest powiadomić AXA niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru.
3. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający zabezpieczy z zachowaniem należytej staranności części rzeczy, które uległy zniszczeniu, i udostępni je do oględzin przedstawicielom AXA.
4. Ubezpieczający, po powiadomieniu AXA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym, zobowiązany jest nie zmieniać stanu faktycznego, spowodowanego zdarzeniem losowym, bez zgody AXA, chyba że zmiany były niezbędne do zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie, do zmniejszenia szkody lub były w danych okolicznościach konieczne. AXA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczęło czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia.
5. Ubezpieczający zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
6. Ubezpieczający jest zobowiązany umożliwić AXA dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody i przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.
7. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że szkoda jest wynikiem przestępstwa, Ubezpieczający jest zobowiązany bezzwłocznie powiadomić policję lub prokuraturę.
8. Ubezpieczający obowiązany jest do przestrzegania obowiązujących przepisów, w szczególności przepisów BHP i o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych, oraz zaleceń producenta.
9. Ubezpieczający jest obowiązany umożliwić przedstawicielom AXA przeprowadzenie kontroli ryzyka po uprzednim uzgodnieniu przez Strony terminu i miejsca dokonania kontroli.

10. Ubezpieczający jest obowiązany zastosować się do zaleceń mających na celu usunięcie szczególnych zagrożeń dla ubezpieczonego mienia lub poprawy jakości stanu bezpieczeństwa, jakie AXA w porozumieniu z Ubezpieczającym wprowadziło do Umowy.
11. Jeżeli Ubezpieczający dokona lub zgodzi się na dokonanie zmian powodujących istotne zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, obowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od zajścia lub wprowadzenia takich zmian, do pisemnego poinformowania AXA o tych zmianach.
12. Za zmiany powodujące istotne zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, powołane powyżej, uważa się:
  - 1) częściową bądź całkowitą zmianę profilu działalności bądź też zmianę stosowanych technologii w ubezpieczonych lokalizacjach;
  - 2) zmianę przeznaczenia lub sposobu użytkowania ubezpieczonych przedmiotów;
  - 3) celowe wyłączenie, usunięcie bądź ograniczenie sprawności zabezpieczeń istniejących w chwili zawarcia Umowy, jak również niezainstalowanie zabezpieczeń, których montaż uzgodniono w Umowie;
  - 4) zaprzestanie prowadzenia działalności w ubezpieczonych obiektach lub też zaprzestanie eksploataowania ubezpieczonych maszyn, urządzeń lub pojazdów, przy czym przerwy w działalności i eksploatacji nieprzekraczające 60 dni nie są uważane za istotne zwiększenie ryzyka;
  - 5) rozpoczęcie prac niestanowiących procesu utrzymania przedmiotu ubezpieczenia w należytym stanie technicznym (modernizacja) lub będących rozbudową ubezpieczonych obiektów bądź parku maszynowego;
  - 6) zwiększenie dopuszczalnej prędkości pojazdu o 30 km/h w stosunku do wartości deklarowanej w formularzu oferty lub innych pismach;
  - 7) zmianę zakresu terytorialnego użytkowania ubezpieczonych przedmiotów w stosunku do deklarowanego w formularzu oferty lub innych pismach.

§ 11. Ustalenie wysokości odszkodowania

---

1. AXA wypłaca należne odszkodowanie z tytułu wypadku ubezpieczeniowego w kwocie odpowiadającej wysokości zweryfikowanego roszczenia, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia wraz z dodatkowymi ustalonymi w Umowie limitami, które łącznie stanowią górną granicę odpowiedzialności AXA.
2. Górnym limitem odpowiedzialności AXA w okresie ubezpieczenia jest suma podana przez Ubezpieczającego w kwestionariuszu oceny ryzyka, odpowiednio dla każdej pozycji.
3. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość franszyzy redukcyjnej (udziału własnego) ustalonej w Umowie.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania nie została przywrócona do pierwotnie ustalonej w Umowie, jej wysokość na pozostały okres ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania.
5. Roszczenie dotyczące kosztów odbudowy, remontu lub naprawy oraz kosztów dodatkowych, przedstawiony przez Ubezpieczającego, podlega weryfikacji przez AXA.
6. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub naprawy.
7. Zgodnie z niniejszymi warunkami ubezpieczenia, koszty zmian, rozbudowy, przeróbek lub remontów kapitalnych nie podlegają zwrotowi.
8. Jeżeli system zabezpieczeń, za którego posiadanie została udzielona zniżka składki ubezpieczeniowej, nie zadziałał lub zadziałał niewłaściwie w momencie wystąpienia szkody, z przyczyn za które odpowiada Ubezpieczający lub osoba, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, AXA może zmniejszyć odszkodowania w odpowiedniej proporcji, o ile niezadziałanie lub nieprawidłowe zadziałanie systemu zabezpieczeń miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiaru.
9. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:
  - 1) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub amatorskiej (upodobania);
  - 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - 3) podatku od towarów i usług, chyba że ustalona w Umowie suma ubezpieczenia uwzględnia podatek od towarów i usług.
10. Koszty napraw tymczasowych są uwzględnione przez AXA, jeżeli naprawy takie stanowią część napraw ostatecznych i nie podwyższają całkowitych wydatków remontowych.

11. AXA zwraca Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione przez niego koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 10 ust. 2, jeżeli środki te były celowe, chociaż okazałyby się bezskuteczne.
12. Kwota odszkodowania wyliczona jest według poniższych zasad:
  - 1) w przypadku gdy przedmiot ubezpieczenia nadaje się do naprawy:
    - a) AXA pokrywa niezbędne wydatki poniesione w celu przywrócenia uszkodzonego przedmiotu do jego poprzedniego stanu działania, łącznie z kosztami rozmontowania i ponownego montażu, który został przeprowadzony w celu wykonania naprawy, jak również kosztami frachtu (z wyjątkiem frachtu ekspresowego i lotniczego) do oraz z warsztatu naprawczego, opłatami celnymi i innymi opłatami takiego typu, o ile powyższe wydatki zostały włączone do sumy ubezpieczenia, po potrąceniu wartości pozostałości po szkodzie nadających się do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
    - b) jeżeli naprawa realizowana jest w warsztacie, będącym własnością Ubezpieczającego, AXA pokrywa koszty materiału i koszty robocizny poniesione w celu naprawy oraz naliczony w uzasadniony ekonomicznie sposób procent opłat administracyjnych; nie potrąca się amortyzacji części wymienionych na nowe, natomiast odszkodowanie ulega zmniejszeniu o wartość pozostałości po szkodzie nadających się do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
    - c) jeżeli koszty naprawy są równe lub przewyższają rzeczywistą wartość ubezpieczonych przedmiotów w chwili wystąpienia szkody, likwidacja szkody zostanie przeprowadzona zgodnie z postanowieniami ust. 12 pkt 2);
  - 2) w przypadku gdy przedmiot ubezpieczenia nie nadaje się do naprawy – AXA wypłaca odszkodowanie w kwocie równej wartości rzeczywistej przedmiotu w chwili wystąpienia szkody, łącznie z kosztami frachtu (z wyjątkiem frachtu ekspresowego i lotniczego), montażu, opłatami celnymi i innymi opłatami takiego typu, o ile powyższe wydatki zostały włączone do sumy ubezpieczenia, po potrąceniu wartości pozostałości po szkodzie nadających się do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
13. AXA pokrywa również zwyczajowe koszty związane z rozmontowaniem zniszczonego przedmiotu.
14. W przypadku gdy przedmiot ubezpieczenia nie nadaje się do naprawy nie będzie on podlegał dalszemu ubezpieczeniu. Wszystkie niezbędne dane o nowym przedmiocie zastępującym zniszczony zostaną przedstawione AXA w celu włączenia tego przedmiotu do Umowy.
15. W przypadku zaniechania naprawy lub odtworzenia mienia po szkodzie AXA wypłaci odszkodowanie wg kosztów naprawy, w granicach wartości rzeczywistej przedmiotu bezpośrednio przed wystąpieniem szkody, po potrąceniu wartości pozostałości po szkodzie nadających się do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.

§ 12. Wypłata odszkodowania

1. Wypłata odszkodowania następuje w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez AXA zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności AXA albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania AXA wypłaci w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. W przypadku opłacania składki za ubezpieczenie w ratach przy wypłacie odszkodowania nie potrąca się należnych do końca okresu ubezpieczenia rat składki.

§ 13. Ograniczenia lub utrata praw do odszkodowania

1. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w § 10 ust. 1 AXA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia strat lub uniemożliwiło AXA ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
2. Skutki braku zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli AXA w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do tego wiadomości.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w § 10 ust. 2 AXA jest wolne od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.
4. W razie naruszenia przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z pozostałych obowiązków wynikających z Umowy, AXA jest zwolnione z obowiązku wypłaty odszkodowania w takim zakresie, w jakim naruszenie miało wpływ na powstanie lub wielkość szkody bądź na możliwość ustalenia zasadności i wysokości roszczenia.

5. Jeżeli Ubezpieczający nie dostosował się do zaleceń AXA wprowadzonych w porozumieniu z nim do Umowy, AXA ma prawo do zmniejszenia lub odmowy wypłaty odszkodowania w zakresie, w jakim niewykonanie zaleceń miało wpływ na rozmiar szkody.

§ 14. Ubezpieczenie na rachunek osoby trzeciej, cesja praw do odszkodowania z tytułu ubezpieczenia

---

1. W przypadku zawarcia Umowy na rachunek osoby trzeciej odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia przysługuje wyłącznie Ubezpieczonemu.
2. Ubezpieczający ma obowiązek powiadomić Ubezpieczonego o zawarciu Umowy na jego rachunek.
3. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 4, w przypadku zawarcia Umowy na rachunek osoby trzeciej postanowienia warunków ubezpieczenia, dotyczące Ubezpieczającego, stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.
4. Ubezpieczony, który został poinformowany o zawarciu Umowy na jego rachunek, jest odpowiedzialny, oprócz Ubezpieczającego, za wykonanie zobowiązań wynikających z Umowy. Obowiązek zapłacenia składki spoczywa wyłącznie na Ubezpieczającym.
5. W przypadku Umowy zawieranej na cudzy rachunek Ubezpieczający przekazuje osobie, na rachunek której została zawarta Umowa, przed przystąpieniem do Umowy oraz przed wyrażeniem zgody na finansowanie składki (w przypadku gdy składka jest finansowana przez Ubezpieczonego), na piśmie lub – jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami.

§ 15. Roszczenia regresowe

---

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na AXA przechodzi roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający jest zobowiązany udzielić wszelkiej pomocy niezbędnej AXA do dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Przejście roszczeń nie następuje, jeżeli stałoby się to ze szkodą dla Ubezpieczonego.
3. Jeżeli Ubezpieczający zrezygnował z prawa dochodzenia roszczenia wobec osoby trzeciej lub z prawa służącego zabezpieczeniu roszczenia, AXA zostaje zwolnione z obowiązku świadczenia w takim zakresie, w jakim spowodowało to powstanie szkody lub uniemożliwiło dochodzenie roszczeń regresowych.
4. Przejście roszczeń na AXA nie następuje, jeżeli sprawcą szkody jest osoba pozostająca z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że szkoda została wyrządzona umyślnie.

§ 16. Czas trwania, wypowiedzenie, wygaśnięcie Umowy

---

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Umowę zawiera się na okres roku.
2. Z zastrzeżeniem ust. 1, ochrona ubezpieczeniowa kończy się z upływem okresu ubezpieczenia lub z chwilą rozwiązania Umowy.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w razie przejścia prawa własności przedmiotów ubezpieczenia na inną osobę kończy się odpowiedzialność AXA za zbyte mienie ruchome.
4. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku, każda ze stron Umowy może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym.
5. Zgodnie z niniejszą Umową odpowiedzialność AXA za przedmioty ubezpieczone wygasa, jeżeli przeprowadzono naprawę tymczasową bez zgody AXA.
6. Jeżeli stosunek ubezpieczenia wygasł lub Umowa została wypowiedziana przed końcem okresu ubezpieczenia, AXA zwróci Ubezpieczającemu składkę w wysokości proporcjonalnej do niewykorzystanego okresu i sumy ubezpieczenia.

§ 17. Odstąpienie od Umowy

Jeżeli Umowa została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpić w formie pisemnej od Umowy w terminie 30 dni, a gdy jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia Umowy nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od Umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim AXA udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

§ 18. Reklamacje, skargi i zażalenia

1. W każdym przypadku osoba fizyczna będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub osobą uprawnioną z Umowy, a także osoba prawna lub spółka nieposiadająca osobowości prawnej będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub poszukującym ochrony ubezpieczeniowej mogą wnieść reklamację.
2. W przypadku osób fizycznych za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Towarzystwa jako podmiotu rynku finansowego, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, z wyjątkiem wystąpień składanych przez osoby fizyczne będące klientami brokera ubezpieczeniowego albo klientami agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
3. W przypadku osób prawnych lub spółek nieposiadających osobowości prawnej za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Towarzystwa, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, z wyjątkiem wystąpień dotyczących brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
4. Reklamacje, o których mowa powyżej, można składać w następujący sposób:
  - w formie elektronicznej na adres e-mail: ubezpieczenia.korporacyjne@axa.pl,
  - w formie pisemnej – osobiście w siedzibie Towarzystwa albo przesyłką pocztową na adres siedziby AXA Ubezpieczenia TUIR S.A., ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa,
  - ustnie – telefonicznie pod numer telefonu +48 22 555 04 45 (koszt połączenia zgodny z taryfą operatora) albo osobiście podczas wizyty w jednostce Towarzystwa.
5. Reklamacje wnosi się do Zarządu Towarzystwa. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce Towarzystwa obsługującej klientów.
6. Odpowiedź Towarzystwa na reklamację zostanie udzielona w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji albo w przypadku reklamacji wniesionej przez osobę fizyczną – pocztą elektroniczną, jeżeli osoba fizyczna składająca reklamację złoży wniosek o udzielenie odpowiedzi w tej formie. Dodatkowo, na wniosek osoby składającej reklamację, Towarzystwo potwierdza pisemnie lub w inny uzgodniony sposób fakt jej złożenia.
7. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne jej rozpatrzenie.
8. W przypadku gdy Towarzystwo nie posiada danych kontaktowych osoby składającej reklamację, przy składaniu reklamacji należy podać następujące dane: imię, nazwisko, adres do korespondencji, adres e-mail (w razie wyboru takiej formy kontaktu), a dodatkowo w przypadku osób prawnych lub spółek nieposiadających osobowości prawnej – firmę.
9. Odpowiedzi na reklamację Towarzystwo udziela bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji.
10. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Towarzystwo w tym terminie wyśle informację o przyczynie niemożności rozpatrzenia reklamacji. W takim przypadku odpowiedź na reklamację zostanie udzielona nie później niż w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.
11. Jeżeli osoba fizyczna składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem Towarzystwa wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, może wystąpić z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego, a ponadto może wystąpić do sądu powszechnego z powództwem przeciwko Towarzystwu według właściwości określonej w § 19.
12. Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich informujemy, że podmiotem uprawnionym dla Towarzystwa do prowadzenia postępowań w sprawach pozasądowego rozwiązywania sporów z konsumentami w rozumieniu tej ustawy jest Rzecznik Finansowy (Al. Jerozolimskie 87, 02-001 Warszawa; www.rf.gov.pl).
13. Klient będący konsumentem ma także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.
14. Podmiotom, którym nie przysługuje prawo do złożenia reklamacji zgodnie z postanowieniami ust. 1–3, przysługuje prawo do złożenia skargi lub zażalenia. Do skarg i zażaleń wnoszonych przez te podmioty mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ust. 4–9 i 13, z zastrzeżeniem że w szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Towarzystwo w tym terminie

poinformuje osobę składającą skargę lub zażalenie o przyczynie niemożności ich rozpatrzenia, i w takim przypadku odpowiedź na skargę lub zażalenie zostanie udzielona nie później niż w terminie 90 dni od dnia ich otrzymania.

15. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 19. Sąd właściwy do rozstrzygnięcia sporów

---

1. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z Umowy.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z Umowy.

§ 20. Zapisy końcowe

---

1. Obowiązki Towarzystwa:
  - 1) doręczenie Ubezpieczającemu na piśmie lub – jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku WU przed zawarciem Umowy;
  - 2) doręczenie Ubezpieczającemu polisy lub dokumentu potwierdzającego zawarcie Umowy;
  - 3) prawidłowe i terminowe wykonywanie zobowiązań przewidzianych w Umowie oraz przepisach prawa;
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym do Umowy mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe odbiegające od ustalonych w warunkach ubezpieczenia. W takim przypadku niniejsze warunki ubezpieczenia stosuje się, o ile postanowienia dodatkowe nie stanowią inaczej.
3. Wszelkie zmiany warunków ubezpieczenia muszą być dokonane w dokumencie ubezpieczenia lub w formie pisemnego aneksu do Umowy.
4. Wszelkie zawiadomienia oraz oświadczenia muszą mieć formę pisemną.
5. Umowa została zawarta według prawa polskiego.
6. Niniejsze warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do Umów zawieranych od 1 października 2018 r.